

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Dataskyddssombudets verksamhetsberättelse 2018

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Österbottens förbunds dataskyddsombud och dataskyddsgrupp	4
3	Dokumentation om behandling av personuppgifter och dataskydd	5
3.1	Dataskyddsbeskrivningar	5
3.2	Datasytembeskrivning	5
3.3	Den personuppgiftsansvariges register över behandling	6
3.4	Avtal	6
3.5	Handlingar	6
4	Personalens och de förtroendevaldas kunskaper om dataskydd	8
5	Utmaningar i dataskyddsarbetet	9

1 Inledning

EU:s allmänna dataskyddsförordning 2016/679 trädde i kraft den 24 maj 2016 och måste börja tillämpas senast den 25 maj 2018. Enligt förordningen ska alla myndigheter och offentliga organ oavsett vilken information de behandlar samt andra organisationer i vilkas kärnverksamhet ingår systematisk och omfattande övervakning av personuppgifter eller behandling i stor omfattning av särskilda kategorier av personuppgifter utnämna ett dataskyddsombud.

Dataskyddsförordningen kräver att organisationerna kan visa att de följer förordningen. Detta kallas den personuppgiftsansvariges ansvarsskyldighet, och denna verksamhetsberättelse av dataskyddsombudet är således ett sätt att visa att skyldigheten fullgörs.

Det viktigaste målet för år 2018 var att skapa modeller för och aktivt införa metoder för att kunna påvisa att Österbottens förbunds dokument samt rutiner och arbetssätt uppfyller kraven i EU:s allmänna dataskyddsförordning.

2 Österbottens förbunds dataskyddsbud och dataskyddsgrupp

Till Österbottens förbunds dataskyddsbud har genom tjänstemannabeslut 142/2018 utnämnts kulturchef Tarja Hautamäki, som tog sig an uppdraget som bisyssla den 27 mars 2018. Data-skyddsbudet ska ge anvisningar om Österbottens förbunds dataskyddsarbete. Som stöd finns en dataskyddsgrupp, men utöver medlemmarna i gruppen har uppgifter tilldelats all personal. Ordförande för dataskyddsgruppen har varit dataskyddsbudet, som under arbetets gång har fattat beslut om behövliga ändringar i gruppens sammansättning. Dataskyddsbudet har också väglett Västra Finlands Europakontor i dess dataskyddsarbete, för vilket kontorets direktör har det operativa ansvaret.

Dataskyddsgruppen sammanträdde tre gånger under året. I gruppen har ingått Margot From, Marianne Höglund, Marie Sjölin, Riitta Isoniemi, Johanna Leppänen, Irina Nori och Gustav Nygård.

När det gäller kommunikationsrutiner har dataskyddsgruppen haft Österbottens förbunds informationsgrupp som stöd.

3 Dokumentation om behandling av personuppgifter och dataskydd

Den personuppgiftsansvarige ska informera de registrerade om behandling av personuppgifter, och de registrerade har rätt att få veta vilka uppgifter om dem som finns lagrade i register. Österbottens förbund upprättade år 2018 dokument som saknats och uppdaterade befintliga dokument som beskriver behandling av personuppgifter. Dessa dokument är dataskyddsbeskrivningar, datasystembeskrivningar, den personuppgiftsansvariges register över behandling, dokumentmallar och strategier. Innehållet i dataskyddsbeskrivningarna och dokumentmallarna är offentliga. Tillgången till sådan specifik information om Österbottens förbunds lösningar och åtgärder för informationssäkerhet som ingår i datasystembeskrivningen och den personuppgiftsansvariges register över behandling är av säkerhetsskäl begränsad till de personer som behöver uppgifterna i sitt arbete. Däremot är uppgiftstyperna i beskrivningarna och registren offentliga.

3.1 DATASKYDDSBESKRIVNINGAR

Österbottens förbund upprätthåller följande personregister, som är relevanta för verksamheten:

- Register över hyrd IKT-utrustning och register för licenshantering
- Kulturnämndens bidragsregister
- Partner- och kontaktregister
- Reseregister
- Register över projektaktörer i Österbotten
- Österbottens evenemangskalender
- Ärendehanteringssystemet Tweb

Respektive personregister har en utsedd person som är ansvarig för registret. Dataskyddsbeskrivningarna för registren finns samlade i dokumentet Behandling av personuppgifter vid Österbottens förbund, vilket finns offentligt tillgängligt på Österbottens förbunds webbplats (<https://www.obotnia.fi/om-osterbottens-forbund/dataskydd/>). De anställda har instruerats att hänvisa till dataskyddsbeskrivningen på webbplatsen när de begär att få kundernas personuppgifter och samtycke till insamling av uppgifterna.

Västra Finlands Europakontor har gjort upp två dataskyddsbeskrivningar: informationstjänster och besökargrupper.

3.2 DATASYSTEMBESKRIVNING

Alla de datasystem som Österbottens förbund använder beskrivs i ett separat dokument. En del av datasystemen är väsentliga för att kunna upprätthålla de ovan nämnda personregistren. Datasystembeskrivningen är uppdaterad och innehåller följande uppgifter:

- systemets namn och typ

- ansvarig enhet och person med ansvar för innehållet
- systemadministratör
- ändamål
- informationskällor
- tidpunkt då uppgifterna började lagras
- uppgifternas offentlighet
- systemets offentliga adress
- placering av datalagret
- typ av sekretessbelagda uppgifter

3.3 DEN PERSONUPPGIFTSANSVARIGES REGISTER ÖVER BEHANDLING

En organisation ska alltid upprätta ett register över behandling av personuppgifter, såvida inte behandlingen endast är tillfällig. Registret är ett internt dokument för organisationen och ett hjälpmedel för att få en bild av behandlingen av personuppgifter. Tillsynsmyndigheten kan vid behov bedöma lagenligheten i behandlingen av uppgifter utifrån registret, och det ska på begäran överlämnas till tillsynsmyndigheten.

Den personuppgiftsansvariges register över behandling vid Österbottens förbund är upprättat enligt dataombudsmannens byrås modellunderlag. Det innehåller uppgifter om följande:

- löneutbetalning
- betalning av arvoden
- rekrytering samt arbetsavtals- och tjänsteförhållande
- personalfrånvaro
- ersättning för rese- och logikostnader
- leverantörsreskontra
- avslutande av arbetsavtals- och tjänsteförhållande
- personalens kunskaper om dataskydd

3.4 AVTAL

Om en behandling genomförs av en annan organisation (personuppgiftsbiträde) på den personuppgiftsansvariges vägnar ska denne ingå ett skriftligt avtal med personuppgiftsbiträdet om behandling av personuppgifter. Österbottens förbund uppdaterade under året dessa avtal och säkerställde genom bilagor till avtalen att personuppgiftsbiträdena har ålagts ansvar för dataskydd för registren.

3.5 HANDLINGAR

Det har bestämts att av medlemmarna i Österbottens förbunds förtroendeorgan och i grupper som sammanträder regelbundet efterfrågas samtycke till insamling av de uppgifter som är nödvändiga för arbetet och som anges i dataskyddsbeskrivningen vid det första mötet för mandatperioden eller vid gruppens första möte. En mall för en standardtext i en föredragningslista har gjorts för detta ändamål.

De handlingar som gäller dataskydd och behandling av personuppgifter samlas i Österbottens förbunds ärendehanteringssystem på ett enda ställe, där de är lätta att hitta. Också Västra Finlands Europakontors dataskyddsbeskrivningar är lagrade i Österbottens förbunds ärendehanteringssystem, men själva personregistren finns på kontoret i Bryssel.

De kommunikativa åtgärder och riktlinjer som gäller vid eventuella avvikelser i dataskyddet och informationsläckor finns nedskrivna i Österbottens förbunds kommunikationsstrategi. Frågor om dataskydd har inte tagits upp i andra strategiska dokument.

Promemoriorna från dataskyddsgruppens möten finns lagrade i Österbottens förbunds ärendehanteringssystem.

4 Personalens och de förtroendevaldas kunskaper om dataskydd

Ansvaret för dataskyddet vilar på Österbottens förbunds ledning, men alla anställda förväntas ta till sig elementära kunskaper om dataskydd i sitt dagliga arbete.

Cheferna förväntades ta del av minst två avsnitt och alla anställda av minst ett avsnitt av den tredelade videokursen Dataskydd i vardagen (video för ledning och chefer, dataskydd i vardagen – dataskydd för oss alla samt dataskydd för den som behandlar personuppgifter) och avlägga ett webbttest i anslutning till kursen (<https://arjentietosuoja.fi>). Sammanlagt 36 anställda gjorde testet.

Dataskyddsombudet deltog den 4 oktober i en kursmodul om organisering och resursering av dataskydd. Den ingick i FCG:s sexdelade utbildningsprogram för dataskyddsombud. Dataskyddsombudet är också med i landskapsförbundens och Finlands Kommunförbunds nätverk för dataskyddsombud.

I det nationella samprojektet Juhta/VAHTI arrangerades den 9 oktober en dataskyddsdag som en del av temamånaden för digital säkerhet inom den offentliga förvaltningen (<https://vm.fi/digitaalisen-turvallisuuden-teemakuukausi>). Det fanns möjlighet att följa dagen på nätet (<http://www.mediaserver.fi/live/digiturva>). All personal rekommenderades att följa de föredrag som var avsedda för alla, och cheferna rekommenderades dessutom att följa de föredrag som riktade sig till ledning och chefer. På programmet stod också föreläsningar speciellt för personuppgiftsansvariga och dataskyddsombud. Inspelningarna från dataskyddsdagen är fortfarande tillgängliga på nätet.

Personalen har informerats om dataskyddsfrågor på personalmötena och via en intern sändlista för utskick till personalen ungefär en gång i månaden.

Eftersom Österbottens förbund i sista hand leds av demokratiskt valda förtroendevalda är det viktigt att stärka deras kunskaper om dataskydd. De förtroendevaldas kunskaper om dataskydd kan ha stor betydelse i synnerhet när personal väljs ut och när det fattas beslut som gäller eller berör personer. Österbottens förbunds dataskyddsbeskrivningar och en redogörelse för EU:s allmänna dataskyddsförordning har bragts till förtroendeorganens kännedom under separata paragrafer i föredragningslistan.

5 Utmaningar i dataskyddsarbetet

Planeringen och uppbyggnaden av informationshanteringen och informationssystemen i anslutning till landskaps- och vårdreformen kommer att vara krävande. Den nya organisationen inom regionförvaltningen är tvärssektoriell och har en omfattande personalstyrka, vilket ställer höga krav på övergripande hantering och harmonisering av datamängder.

Den nya lagen om informationshantering, som träder i kraft år 2019, sammanställer största delen av olika lagars bestämmelser om informationshantering inom den offentliga sektorn i en enda lag i Finland. Den är en allmän lag, som avser att definiera hantering av livscykeln för information inom den offentliga förvaltningen samt säkerställa en enhetlig hantering av informationsmaterial och en informationssäker behandling enligt offentlighetsprincipen.

Syftet med lagen om informationshantering är också att främja interoperabiliteten mellan olika myndigheters informationssystem och informationslager. När sådana gränssnitt öppnas upp, beskrivs och definieras är det skäl att vara särskilt uppmärksam på hur kraven på dataskydd uppfylls vid eventuella överföringar av informationsmaterial från en myndighet till en annan.

År 2019 bör ett samarbete starta mellan dataskyddsombuden vid Österbottens förbund, Vasa sjukvårdsdistrikt och NTM-centralen, och de bör engageras på allvar i planeringen av det nya landskapets informationshantering och informationssystem.

Dataskydd i praktiken förutsätter att både personalen och de förtroendevalda har kunskap. Personalen uppmuntras att delta i kurser om dataskydd och informationssäkerhet samt tänka på dataskyddsfrågor i sitt dagliga arbete. Instruktioner och råd ges regelbundet i Österbottens förbunds interna kanaler. De förtroendevaldas kunskaper om dataskydd ökas i första hand i samband med förberedelserna för det nya landskapet.

Det nya landskapet ska årligen upprätta ett databokslut. Hur databokslutet ska införas bör planeras i samband med landskapsreformen. Syftet med databokslutet är att påvisa att den personuppgiftsansvarige fullgör sina skyldigheter, visa förtroende gentemot intressentgrupper samt vara ett verktyg för ledning och intern övervakning. Det beskriver hur informationssäkerheten och dataskyddet är ordnade, informationshanteringen, informationslagren och informationsflödena, den lagstiftning och de anvisningar som påverkar informationsbehandlingen, de registrerades rättigheter, uppföljningen och rapporteringen samt bedömningen och utvecklingen. Databokslutet är alltså ofta något mer än bara ett verktyg för att skydda personuppgifter.

Hittills har inget separat databokslut upprättats för Österbottens förbunds verksamhet, och i detta läge av reformen av regionförvaltningen är det heller inte ändamålsenligt att ta itu med att göra ett nu. I stället tas det väsentligaste upp i dataskyddsombudets verksamhetsberättelse, som har ett lättare innehåll. Innan det nya landskapet inleder sin verksamhet bör Österbottens förbund dock än en gång ta en titt på de registrerades rättigheter och hur de tillgodoses. Rutinerna kring de registrerades rätt att kontrollera uppgifter och begära rättelse bör beskrivas på ett transparent sätt bl.a. på förbundets webbplats, och standardiserade blanketter för att framställa begäran bör läggas ut på webbplatsen.

**Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto**

Sandögatan 6 - Hietasaarenkatu 6
PB - PL 174, 65101 Vasa - Vaasa
Tfn - Puh. 06 320 6500

www.obotnia.fi
info@obotnia.fi